1939 ий 9 июнь № 48 (547) Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ўрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

КОЛХОЗЫМ ПЕНГЫДЕМДЫМЕ НЕРГЕН СТАЛИНСКИЙ ЗАБОТА

ВКП(б) Центральный Комитетын майский пленумжо колхоз-шамычым умбакыже пенгыдемдыме нерген корным палемден, южо колхозлаште улшо частнособственнический, буржуазный тенденций ваштареш кучедалаш призыватлен.

Коммунистический партийын Центральный Комитетше колхозный земледелий шотышто партийын политикшым грубо извращатлымаш улмым тўжвак лукты. Южо колхозлаште приусадебный мландын нормыжо нерген ял озавлык артельын уставшым пудыртеныт, колхозный мландым личный пользованийыш пўчкын наледеныт. Тыгайшамыч колхозник лўмым да колхозникын праважым шкеныштын шкурнический, рвачес ий, частно-собственнический интересыштлан использоватлат. Нуно тўрлӧ махинацийым кычалыт. Южо партийный ден советский пашаен-шамычын ротозей улмышт дене шке личный озанлыкыштым пенгыдемдат, колхозышто пашам ыштымымат чарнат.

Нине лодырь, шкурник, спекулянт-шамыч колхозлан да государстволан пеш кугу энгекым кондат. Колхозный стройын нине враждебный элементше-шамыч труд производительность ден урожай йолтмашым тормозитлат, трудовой дисциплиным пудыртат, шкеныштын враждебный действийышт дене честный колхозник-шамычым дезорганизоватлат, колхозный мландым шалатылыт.

Нине частно-собственник, рвач, спекулянт-шамыч ваштареш решительно кучедалман. Майский пленумын одобритлыме ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-н постановленийыштышт ойлалтеш:

„Колхозын общественный мландыжым колхозник-шамычын личный озанлыкыштын пайдаштлан пўчкын налаш керек могай тӧчымашат, а тугак приусадебный участок-шамычым ял озанлык артель уставыште ончыктымо размершамыч деч утыжым керек могай кугемдымашат, уголовный преступленийлан ончалташ тўналыт, а титакан-шамыч суд ончык шогалташлан подлежатлаш тўналыт".

ВКП(б) ЦК ден СССР Совнаркомын постановленийыштышт тыгак кажне колхозник ден колхозницалан 1939 ий гыч трудоденьын обязательный минимумжым установитлыме нерген ончыктымо.

Шуко колхозник-шамыч пашам честно ыштат. Но тидын дене пырляк южо колхозлаште лодырь-шамычат але ятырак улыт. Калашат вожылмаш, даже комсомолец-шамыч кеклаштат лодырь-шамычым муаш лиеш. „Красный кустарь" колхозышто (Пектубай район) комсомолец-шамыч шошо ага жапыште моло колхозник-шамыч деч почеш шўдырненыт. Нуно имньылан канымашым пумо амал дене ик кечын пашаш йӧршешат лектын огытыл, йўын велэ коштыныт. „Серп и молот" колхозысо (Кужэнгер район) комсомолец-шамычат кунам упшыштын пура, тунам велэ пашаш лектыт, паша годым урем мучко яра коштын эртарат. Идалык мучко 20—30 трудоденьым ыштыше комсомолец-шамычым моло колхозлаштат ятыр муаш лиеш. Лодырьшамыч ваштареш решительно кучедалаш жап шуын!

ВКП(б) ЦК ден СССР Совнаркомын „колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" постановленийышт пеш кугу значенийым иметла. Садланак чыла честный колхозник-шамыч тиде постановленийым кугу одобритлымаш дене вашлийыныт да постановленийым илышыш пуртышаш верч пенгыдын кучедалыт.

Ленинско-Сталинский комсомол тиде исторический постановленийым реализоватлымаште партийлан кугу полышым пуышаш. Кажне комсомольский организаций ВКП(б) ЦК ден СССР Совнаркомын постановленийжым масса коклаште келгын изучатлымашым организоватлышаш, кӱлеш. Кажне комсомолец большевистский агитатор да исторический постановленийым илышыш пуртышаш верч кучедалмаште колхозник-шамыч кумда массын организаторжо лийшаш.

В. М. Молотов йолташын докладшым брошюра дене лукмо

Политический литература Государственный издательство СССР СНК председатель да иностранный паша Калык Комиссар В. М. Молотовын СССР Верховный Советын Кумыжо Сессийыштыже 1939 ий 31 майыште „Международный положений да СССР-ын внешний политикаже нерген" ыштыме докладшым посна брошюра дене луктын.

Брошюрын тиражше 5 миллион экземпляр.

Снимкыште: Лопатинский древкомбинатыште межсырья рейдысе бригадир-стахановец А. В. Труднев йолташ. Тудын бригадыже паша нормым 140 процентлан тема.

ВЛКСМ Маробкомын III-шо пленумжо нерген ИНФОРМАЦИОННЫЙ УВЕРТАРЫМАШ

3—4 июньышто ВЛКСМ Маробкомын III-шо очередной пленумжо эртыш. Пленум тыгай вопрос-шамычым обсудитлен да решенийым принимátлен:

1. Пропаганда верген ВКП(б) ЦК ден ВЛКСМ ЦК-н постановленийыштым шуктымо нерген. (Докладчик Щербаков йолташ).

2. Оборонный паша нерген XVIII партс'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийыштым шуктымо нерген. (Докладчик Салмин йолташ) да содокладчикшамыч: ВЛКСМ Оршанский райком секретарь Жарков йолташ да Звенига райсовет осоавиахимын председательже Лебедев йолташ.

3. Организационный вопрос-шамыч.

Организационный вопросыште пленум ВЛКСМ Обкомын первый секретарьже В. Н. Винокуров йолташын тазалыкше начар улмылан лийын, тудым секретарь обязанность гыч да ВЛКСМ Обком бюроя членже гыч утарен. ВЛКСМ Обкомын секретарь пашам шуктен шогышашлан П. И. Темерешев йолташым утвердитлен да бюро членлан П. И. Желонкин йолташым сайлен.

Пленум ВЛКСМ Обкомын оргинструкторский отдел вуйлатышылан К. М. Зинин йолташым утвердитлен.

ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийжым илышыш пурташ

ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийжым лончылен налмек, комсомолец-шамыч кызытсе жапыште ленинский комсомол ончылно могай задача-шамыч шогымым раш палат. Нуно пленумын комсомолец-шамычлан хозяйственный ден государственный пашашке вниманийым утларак ойырымо нерген поснак ончыктымыжым ончыл комсомолец-шамыч сай умылены.

Теве Миксян лўмеш колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийыште (У-Тор'ял район) комсомолец-шамыч хозяйственный пашаште сай результатым ончыктат. Тракторист-лан пашам ыштыше комсомолец Н. Н. Сапожников йолташ шошо ага пашаште сай результатым ончыктен. Норма почеш 4,3 гам куралме олмеш, 6 гам куралын.

„Красный Октябрь" колхоз гыч Фоминых ден Юрьев йолташ-шамыч шошо ага пашаште паша ыштымын сай образецшым ончыктышт. Нуно ўдымаште паша нормым 175 процент мартен теменыт.

Туге гынат, южо первичный комсомольский организацийыште (Пушкин лўмеш, „1 Май" колхозлаште) комсомолец-шамыч хозяйственный паша деч ӧрдыштӧ улыт. Пушкин лўмеш колхоз пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Егошин пашам жапыште тошто „пайремым" пайремлен.

Южо комсомольский организацийыште ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийым сай умлен огытыл. Ончыкыжым комсомольский пашам VIII пленумын решенийже негызеш перестроитлыман.

Сапожникова.

ВКП(б) ЦК-ште

ВКП(б) ЦК ПЕЛЕН ПАРТИЙНЫЙ КОНТРОЛЬ КОМИССИЙЫМ ФОРМИРОВАТЛЫМАШ

ВКП(б) ЦК утвердитлен:

а) ВКП(б) ЦК пелен Партийный Контроль Комиссийын членже-шамычлан тыгай йолташ-шамычым: А. Г. Абрамова, И. Я. Алехин, П. Н. Алферов, А. А. Андреев, Н. М Афанасьев, И. Т. Гришин, П. П. Елисеев, Г. И. Егоров, В. А. Ершов, М. Г. Захаров, М. И. Землянский, Л. М. Зубынин, Г. И. Ивановский, А. К. Жигалев, П. С. Крюков, А. П. Леонов, В. Н. Миронов, А. Л. Орлов, В. П. Павлов, Г. В. Перов, В. П. Петров, С. В. Потапов, Г. Н. Пуговкин, И. Н. Строкотенко, А. С. Трофимов, А. И. Федоренко, В. Л. Филимонов, М. М. Фонин, И. С. Фурсов, К. И. Цыплаков, М. Ф. Шкирятов йолташ-шамычым.

б) ВКП(б) ЦК пелен Партийный Контроль Комиссийын Бюрожын составышке тыгай йолташ-шамычым: А. А. Андреев—КПК председатель, М. Ф. Шкирятов—КПК председательын заместительже, Г. В. Перов—КПК председательын заместительже да КПК Бюрон ответственный секретарьже, Г. И. Ивановский — КПК председательын заместительже, И. Т. Гришин—КПК председательын заместительже.

в) ВКП(б) ЦК пелен Партийный Контроль Комиссийын Партколлегийын составышкыже тыгай йолташ-шамычым: А. А. Андреев—Парткоддегийын председатель, М. Ф. Шкирятов—Партколлегий председательын заместительже, Г. В. Перов—Партколлегий председательын заместительже, А. П. Леонов—Партколлегийын ответственный секретарьже, А. Г. Абрамова — Партколлегий член.

94

КОЛХОЗЫШТО ЛОДЫРЬ-ШАМЫЧЛАН ВЕР ЛИЙМАН ОГЫЛ

ВКП(б) Центральный Комитет ден ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Советын „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" постановленийыштым честный колхозник-шамыч кугу куанымаш дене вашлийныт, вет тудо пӱтынь колхозный стройын интересшым арала. „Павловский" колхозын колхозникше-шамыч (Йошкар-Ола район) общий колхозный собранийыш погынен, ВКП(б) Центральный Комитет ден СССР Совнаркомын постановленийыштым единодушно одобритлышт да пашам адакат честно ышташ мутым пуышт.

Но „Павловский" колхозышто лодырь-шамычат улыт, нуно тиде постановленийым тореш ончат. Теве самырык колхозник М. С. Коротков колхозный производство деч тӱрлӧ семын шылаш тӧча, эре куштылгырак пашам кычалеш. Тудын ешыштыже чыланат трудоспособный улыт, но нимогай пашамат огыт ыште. Коротковын ешыже 1939 ийыште ик трудоденьымат ыштен огыл. Мутат уке, нуно нигузеат колхозниклан шотлалт огыт керт! Тиддеч посна тыгаяк Серов уло, тудын ешыже кок ий годсек колхозышто пашам огеш ыште, но моло честный колхозник, стахановец-шамыч ден тӧрак приусадебный мландым иметлат.

Тиде чыла колхоз председатель А. А. Черняев йолташын начар руководитлымыже дене лийын, тудо колхозный массым организоватлен моштен огыл. Колхозник-шамычым воспитыватлымаште „Павловский" колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций кугу рольым модшаш, но массовый, умылтарымаш паша пеш начар ышталтеш, эре район гыч толшо-шамычым вучат, комсомолец-шамыч масса коклаште йӱкын лудмашым эртараш ӧрканат. Пырдыж газета пайрем гыч пайремыш веле лектеш, кок ага жапыште лач кок номер газета веле лектын, тыштат комсомольский организаций начар полшен.

Колхозышто честно ыштыше, нормым эртарен темыше колхозник-шамычат улыт. Теве комсомолец М. И. Коротков, И. Ф. Крылов шошо ага жапыште куралмаште нормым кок пачаш эртарен темен шогышт. Нине йолташ-шамычын паша примерышт лодырь, разгильдяй-шамычлан кугу удар лийшаш ыле, но нунын примерыштым колхозник-шамыч коклашке шарен огытыл, тыгай честно трудитлыше, пашам стахановский метод дене ыштыше колхозник-шамычым утларак куштышаш верч начар кучедалыт.

ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-ын „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" постановленийыштым колхозник-шамыч коклаште кумдан умылтарен, стахановский движенийым, социалистический соревнованийым кумдан шараш кӱлеш. Кызыт чумыр вниманийым у шурным погаш ямдылалтмашке ыштыман. У шурным погашлан чыла ял озанлык инвентарь шамычым, машиным ямдылен шуктыман.

В. Яковлев.

Комсомольский организацийын пашаже саемеш

„Нива" колхоз пеленсе (Куженгер район) первичный комсомольский организаций ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийжым лончылмеке шке пашажым пленумын решенийже почеш уэш перестроитлен. Комсомольский организаций производственный вопросым келгын лончылаш тӱҥалын.

Комсомолец - шамыч пашаште молылан примерым ончыктат. Виногоров ден Халтурин бригадирлан пашам ыштат. Нуно шке пашаштым кӱлеш семын шындаш уло вийым пыштеныт. Нине бригада-шамыч Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш соцсоревнованийыш ушнен, кеҥеж пашам кӱчык срокышто ыштен пытараш соревноватлат.

Шурным поген налаш колхоз виян ямдылалтеш. Кызыт ял озанлык машинам, кӱлеш инвентарь-шамычым ачалат. Комсомолец-шамыч колхозник коклаште „1939 ийыште урожайым поген налашлан да ял озанлык продукт-шамыч заготовкылан ямдылалтме нерген" ВКП(б) ЦК ден ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Советын пунчалыштым умылтарат.

А. Кошкин.

Лекцийым кугу вниманий дене колыштыч

Шукерте огыл „Нуж-Ключ" колхозышто (Морко район) СВБ республиканский советын лекторжо Бочков йолташ „Коммунизм к религия" тема дене лекцийым лудо. Колхозник-шамыч лекцийым кугу вниманий дене колыштыч да лекторлан ятыр йодыш-шамычым пуэдышт. Лектор Бочков йолташ чыла йодышлан раш вашмутым пуэдыш.

Г. Г. Казанцев.

КОМСОМОЛЫШТО ПАРТИЙНЫЙ ПРОПАГАНДЫМ БОЛЬШЕВИСТСКИ ОРГАНИЗОВАТЛАШ

Шукерте огыл ВЛКСМ Маробкомын 3-шо пленумжо лие. Пленум пропаганда нерген ВКП(б) ЦК ден ВЛКСМ ЦК-н постановленийыштым шуктымо нерген вопросым обсудитлыш.

„ВКП(б) историйын краткий курсшым" лукмо деч вара большевистский партийын историйжым тунемме шотышто комсомолец-шамычын активностьышт ятыр нӧлталтын, самостоятельно изучатлымаш главный методыш савырнен, тиде жапыште агитационный паша ятыр саемын манын пленум ончыктыш.

Тидын дене пырляк ВЛКСМ Обкомын пленумжо пропаганда пашаште ятыр ситыдымаш-шамычым тӱжвак лукто.

Эн главный ситыдымаш-шамыч тыгай улыт: комсомольский активын ятыр ужашыже шке теоретический отсталостьым эркын ликвидироватла, южо руководящий пашаен-шамыч партий историйым начар изучатлат.

Ятыр райкомол - шамыч (У-Тор'ял, Морко, Йошкар-Ола, Ронго, молат) пропагандым организоватлымаште ятыр титакым ыштеныт. Нуно комсомолец - шамычын общеобразовательный ден политический шинчымашышт могай улмым шотыш налде партий историйым самостоятельно изучатлымаш дене охватитленыт.

ВКП(б) историйым самостоятельно изучатлыше шамычлан полышым пумо шотышто ятыр райкомол-шамыч ВКП(б) ЦК ден ВЛКСМ ЦК-н пунчалыштым огыт шукто. Самостоятельно изучатлыше-шамычлан полыш ситыдымын пуалтеш, ВКП(б) Обком ден райком-шамычын эртарыме лекцийлан организованный ямдылалтмашым огыт эртаре, индивидуальный ден групповой консультацийыш коштмашым начар организоватлыме, райкомол-шамычын ответственный пашаеныш политический тема дене докладым, беседым огыт эртаре.

Обком, горком да райком-шамыч молодежь коклаште антирелигиозный паша дене ситыдымын заниматленыт. Санденак ятыр первичный комсомольский организацийлаште кызытат СВБ (Союз воинствующих безбожников) ячейка-шамыч уке улыт. Агитатор-шамыч антирелигиозный тема дене беседа-шамычым пеш шуэн эртарат.

ВЛКСМ Обкомын органже „Рвезе коммунист" газета пропагандым освещатлыме шотышто пашажым ик мынар саемден гынат, эше ятыр ситыдымашыже уло. „Рвезе коммунист" газета руководящий комсомолец пашаен-шамычын ВКП(б) историйым самостоятельно изучатлыме опытыштым ситыдымын освещатла, консультационный статья-шамычым шагал печатла, ВКП(б) историй ден политграмота кружок-шамычын пашашт нерген ик статьямат печатлан огыл.

ВЛКСМ Обкомын 3-шо пленумжо чыла нине ситыдымаш-шамычым кызытак пытараш да комсомолышто партийный пропагандым большевистски организоватлаш чыла комсомольский руководитель-шамычым обязатлен.

ВЛКСМ Обком да райком-шамыч партий историйым комсомольский актив ден интеллигенцийын самостоятельно изучатлымашкыже вниманийым обратитлышаш улыт. ВКП(б) историйым самостоятельно изучатлыше-шамычлан серьезно полшыман. ВКП(б) Обком да райком-шамычын эртарыме лекцийлан сайын ямдылалташ кӱлеш. ВКП(б) историйым самостоятельно изучатлыше кажне комсомолец кунам, могай тема дене лекций лийшашым ончылгоч шинчыже да лекций марте литературым лудын ямдылже.

Партий историйым изучатлаш кызыт чыла условий ышталтын. Верлаште консультационный пункт, парткабинет-шамыч пашам регулярно ыштат. Парткабинет ден консультационный пункт-шамыч партий историйым самостоятельно изучатлыше-шамычлан пеш кугу полышым пуэн кертыт. Туге гынат, комсомолец-шамыч парткабинетлаш шагал коштыт. Ончыкыжым тиде ситыдымашым пытараш кӱлеш. Тыгак моло форма-шамычым кумдан кучылтман. Марксизм-ленинизм классик-шамычын посна произведенийышт дене, „ВКП(б) историй краткий курсын" посна главаже дене, газета ден журнал-шамычлаш печатлыме теоретический статья-шамыч дене, колыштмо лекций дене, молат товарищеский дискуссийым эртараш кӱлеш.

Партий историй дене теоретический конференцийым эртарымаш Марийский Республикысе комсомольский организацийыште ок практиковатлалт. Тиде шотышто „теоретический конференций эртарыме методым критиковатлаш, нуным сайын ямдылымаш дене кӱкшӧ идейно-политический уровенеш эртарымашым обеспечитлаш" манын ВЛКСМ маробком пленум пунчалын.

ВЛКСМ горком ден райком-шамыч ВКП(б) историй кружок-шамычым серьезно вуйлаташ, сай пропагандист-шамычын опытыштым обобщатлаш обязан улыт.

Большевистский партийын историйжым изучатлаш ямдылалт шудымо, шагал политический да общеобразовательный шинчымашан комсомолец-шамычлан политграмотам кружокышто да самостоятельно изучатлымашым организоватлыман. Кызыт нине комсомолец-шамыч XVIII-ше партсъездын материалжым тунемашышт кӱлеш. Райкомын руководящий пашаеныт, агитатор-шамыч международный да внутренний политика нерген докладым, беседым эртарышаш улыт.

Школьный комсомольский организаций - шамыч ВКП(б) ЦК ден ВЛКСМ ЦК-н пропаганда нерген постановленийжым илышыш начар пуртат. Нунын ончылан пленум тыгай задачым шынден: неполный средний да средний школлаште тунемше комсомолец-шамыч, тыгак несоюзный молодежат социально-экономический дисциплина-шамычым сайын да отлично гына тунемшаш улыт. Комсомольский организаций-шамыч тиде шотышто школа дирекцийлан кугу полышым оказатлышаш кӱлеш.

ВЛКСМ Маробкомын пленумжо антирелигиозный пашам, художественный самодеятельностым, культурно - просветительный учреждений-шамычын пашаштым решительно саемдаш чыла комсомольский организаций-шамычым обязатлен.

Комсомольский организаций, тыгак кажне комсомолец-шамыч чыла пропагандистский пашам кумшо Сталинский пятилетний планым темышаш верч кучедалмаш дене сочетатлашт кӱлеш. Агитационно-пропагандистский паша производственный пашам саемдышаш, стахановец-шамычым шукемдышаш. Кызыт колхозласе комсомольский организаций-шамыч поян урожайым поген налашлан да ял озанлык продукт-шамыч заготовкылан ямдылалтмашке кугу вниманийым ойырышашт кӱлеш. Комсомольский организаций-шамычлан „1939 ийыште урожайым поген налашлан да ял озанлык продукт-шамыч заготовкылан ямдылалтме нерген" да „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" ВКП(б) Центральный Комитет ден ССР Союз Калык Комиссар - шамыч Советын постановленийыштым колхозник-шамычлан келгын умылтарыман, нине постановлений-шамычым илышыш пуртышаш верч чыла комсомолец-шамычым, тыгак несоюзный молодежым мобилизоватлыман.

Ленинско-Сталинский комсомол — большевистский партийын боевой помощникше. Тиде комсомол ӱмбак пеш кугу ответственностьым пышта. Марксизм-ленинизм теорий дене овладеватлен, общественный развитийын законжым познаватлен, шке учениймым, образованийым практический паша дене сочетатлен комсомолец-шамыч коммунизмын окончательный торжествожо верч Ленин-Сталин партийын кучедалмашыже чынак достойный помощникше лийыт.

К. Ленский.

Младший командир А. С. МАЙОРОВ йолташ.

ШКЕ ДОЛГЫМ ЧЕСТЬ ДЕНЕ ОПРАВДАТЛЕМ

Мый начальный школышто туныктымем годым физорглан ыштем ыле, ученик-шамыч физкультура дене заниматлаш пеш йӧратат ыле. Тиде жап гыч мыйын Йошкар Армийыште служитлаш шонымашем лие да Йошкар Армийысе илышым йӧраташ тӱҥальым.

1937 ий. Пашазе-Кресаньык Йошкар Армийыш призыв тӱҥале. Призывной комиссий мыйым Йошкар Армий радамыш зачислитлыш. Тиде кече—мыйын илышыштем эн пиалан, эн куанымашан кече ыле!

Йошкар Армийыште мыйым дивизионный школышко тунемаш нальыч. Мый кугу желаний дене упорно тунемаш тӱҥальым. Тунемашлан чыла шке шинчымашем пуэн, школым „отлично" отметка дене тунемын пытарен, радист лийын лектым. Ик идалык тунемме жап гыч мланем младший командир лӱмым присвоитлышт.

Боец-шамыч дене политзанятийым эртарем. Занятийыште кӱлеш материалым, наглядный пособийым, цифровой данныйым, таблица-шамычым кучылтам. Политзанятийым сайын эртарымылан комиссар мланем кум благодарностьым увертарен.

Тыге ме политикым, сложный военный техникым виян тунемына.

Пагалыме колхозник, колхозница-шамыч! Колхозный молодежь! Тендан ӱшанен пумо долгым мый честь дене шуктем. Каргыме тушман мемнан пиалан эл ӱмбак кержалташ, шемер-шамычын мирный илышыштлан мешаяш тӧчышо-шамычлан ме, Пашазе-Кресаньык Йошкар Армийын тале боецышт, нунылан кӱлеш отпорым пуаш ямде улына.

Младший командир
А. С. МАЙОРОВ.

УССР.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ЗВЕНО ОНЧЫКО ЛЕКТЕ

Жап 22 час. Сигнал пуалте, тревога. 5 минутышто чыла боец-шамыч ик енгай строитлалтыч да командым вучат.

— Йолташ-шамыч! Таче ме боевой ночной учениийыш каена. Мланна взвод ден взвод соцсоревнованийыш ушнен, икенан ончылно шогышо задачым честь дене шуктымаш да героизман ончыктымаш,—старший лейтенант Григор йолташын мутшо шергылте.

Мемнан боец - комсомолец - шамыч военный да государственный тайным честно аралат. Пашазе-Кресаньык Йошкар Армийыште комсомол шӧртньӧ фонд улеш. Комсомолец-шамыч командованийын эн лишыл помощникше улыт. Нуно чыла шотыштат примерым ончыктат, боевой да политический подготовкышто эн ончылно улыт.

Эр. 5 шагатлан №-ский часть учениийым пеш сайын пытарыш. Йошкар Армийын боецше-шамычлан нимогай препятствий уке, нуно кеч могай йӧсылыкымат чытат. Кеч могай нелэ жапыштат тушманым вашлияш ямде улыт. Мемнан комсомольский взвод учениийыште первый верым нале. Боец-комсомолец-шамыч тушманлан кеч кунамат отпорым пуаш ямде улмыштым ончыктышт.

В. Н. ШАБДАРОВ, Д. М. СМИРНОВ.

УССР. Каменец-Подольский область.

Любой минутышто тушманлан отпорым пуэна

Мый шке самырык илышыштем первый гана 1937 ийыште—пеш чот куаненам. Тиде ий мыйын ушыштем курымешлан кодеш, вет мланем тиде ийын пеледше родинан неприкосновенный границажым шакше тушман-шамыч деч аралаш шогалаш перныш. Мутат уке, тиде—Ленинский комсомолын воспитанникшылан моткоч кугу пиал!

Армийыш миймекем вийгак военный техникым виян тунемаш пижым. Ик жап эртымек мыйым младший командир-шамычым ямдылыме школыш тунемаш колтышт, школым сай отметка дене тунем лектым. Тока правительственный поручениймым отлично шуктенам, тиде пашаште шкемын способностем ончыктышым, тидлан 6 гана поощренийым налынам.

Ятыр красноармеец-шамыч сверхсрочниклан кодаш шке желанийыштым каласеныт.

Пашазе классын эн тале отрядше—Йошкар Армий да тудын боецше-шамыч тушманым любой минутышто вашлияш да тудлан кӱлеш отпорым пуаш ямде.

Отделений командир
М. Г. ЯНДЕМЕРОВ.

УССР.

Краснофлотец М. И. ЛАСТОЧКИН йолташ.

РОДИНАМ АРАЛАШ ЯМДЫЛАЛТСА

Мый пограничник-шамыч нерген шуко книгам да газетым лудам ыле. Книгаште лудын кугыжан Россия годсо салтак-шамычын йӧсӧ илышышт да Пашазе Кресаньык Йошкар Армий ден тудын боецше-шамычын пиалан, культурный илышыштым пален налынам.

Мыйын шонымашем шукталте. Мланем Советский правительство мемнан родинан морской границажым тӱрлӧ шакше тушман шамыч деч, фашистский шакал-шамыч деч аралаш доверитлен. Тиде —моткоч кугу пиал! Тиде доверийым мый честь дене шуктен шогем, морской границым пенгыдын аралем.

Северный морской границам ме социализмын неприкосновенный крепостьыш савырена!

Пагалыме йолташ-шамыч! Тений те, 1918—1919 ийлаште шочшо советский молодежь-шамыч, Йошкар Армий ден Военно-Морской флотыш призыватлалтыда. Сандене шушаш призывлан сайын ямдылалтса, шкендан политический шинчымашдам чарныде нӧлтыза, тазалыкдам пенгыдемдыза. Йошкар Армий дене Военно-Морской флотыш мужественный, жизнерадостный пополненийым ямдылыза.

Краснофлотец-пограничник
М. И. ЛАСТОЧКИН.

САМЫРЫК ТАНКИСТ-ШАМЫЧЫН БОЕВОЙ ТУНЕММЫШТ

Сылне первомайский парад. Моторын мурмыжо дене площадь темын. Танк-шамыч колонна чылаштым ӧрыктарен, парадым приниматлыше-шамыч ончыч шке ныштын четкость ден организованностьыштым ончыктен, виян кудал эртат.

Чыланат куанен танкист-шамычым аплодироватлат.

Нине танк-шамычым самырык красноармеец ӱмашсе ты жым гына армийыш толшо-шамыч нангаяыт. Ик мыняр тылзе напряженный тунеммаш прекрасный результатым пуэн.

Ӱмашсе кугу тактический учениийыште танк-шамычым старослужащий механик—водитель-шамыч вел нангаеныт. А кызыт лу дене самырык, грозный боевой машина-шамыч водительын сложный техникажым овладетлыше танкист-шамыч участвоватлаш тӱҥалыт.

* * *

...Танк-шамыч нуным петырыше чодра кокла гыч шке виян кудал лектыч. Старший лейтенантын командоватлыме танковый взводшо атакыш тарванен. Орудийный выстрел-шамычын йӱкышт шоктен. Боевой снаряд-шамыч дене лӱйкалымаш тӱҥалын.

Ик танкым младший командир Иван Сметанин нангая. Тудо але декабрьыште первый гана тыгай грозный машина дене ознакомитлалтын, да первый гана танкистын почетный формыжым чиен. Сметанин кӱчык срокышто опытный танкист лиймыже нерген мӧнгышкыжӧ гордость дене воза. Тиде моктанымаш огыл: Сметанин — чынак полноценный механик - водитель. Уже 30 шагат жап шке танкше дене коштын, тудын дене родной лийын, тудлан танк колхозный трактор семынак шерге лийын, кудын дене тудо Йошкар Армийыш толмешкыже пашам сайын ыштен.

Сметанин шке танкшым атакыш кугу ӱшанымаш дене нангая—снаряд-шамыч цельышке точно возыт.

— Замечательно!—Самырык танкист-шамычын атакыжым ончышыжла, частьын командирже ойла.

Воктечак грозный машина эрта, танк управленийын рычагше - шамыч ончылно красноармеец Головинов йолташ шинча. Сложный техникым опытный кидын виктарымыже шижалтеш. Головинов февральыште танкыш але первый шинчын. Тудо шуко шагат жапым коштын да тыгай сложный упражнений-шамычым ыштылаш тӱҥалын, кудым моло годым кенеж пытартыш велеш гына ыштылтеш ыле.

Службын первый ийыштыже красноармеец Титов башенный стрелок ыле. Тудым февраль тылзыште механик-водительлан назначитлышт. Напряженный тунемме тылзе арамеш йомын огыл! Титов уже шке танкшым люкым петырен, противогазым чиен, ангысыр чодыран корно дене, кылмыше да яклештшан мланде ӱмбач, вал ден окопа гоч мастарын водитлен.

Теле гоч самырык боец-шамыч опытный танкист лиедежт. Ончычын тидлан целый ик ий кӱлын.

Самырык танкист-шамычым туныктышо командиршамыч шке ученикыштым моктен огыт тем.

— Нуно чыланат техника дене знакомый улыт,— ойла частьын командирже Панов йолташ.—Нунын коклагыч Йошкар Армий мартен шукыжым тракторист лан, комбайнерлан, шоферлан пашам ыштеныт. Молодой пополнений—культурный, грамотный! Нуным туныкташ куштылго.

Молодой танкист-шамычым изучатлымын коренной измененийже тыште: красноармеецым частьыш толмекыже вигак специальностьлан практический туныкташ тӱҥалыт. Ожнысо семын механик - водитель-шамычлан теорийым классыште кужу жап огыт туныкто. Нуным вашкеак тренажорыш шындат. Тушто танкын специальный макетше лиеш, чыла управлений уло, тужеч тудым ик мыняр кече гыч настоящий танкыш переводитлат, тушто машиным практический заводитлаш, гусеницым ойырымек верыштак скоростьым переключатлаш тунемыт.

Боевой учеба ик кечылават ок чарналт. Кажне час шотлымашке. Кӱчык жап гыч самырык танкист-шамыч нурысо корныш лектын, грозный машина-шамычым первый нангаят.

Йошкар Армийысе самырык танкист-шамычым туныктымашке замечательный успех-шамычыш шумо. Самырык советский рвезе-шамыч, але шукерте огыл Йошкар Армий радамыш толшо - шамыч опытный танкист лийыт. Нуно шке машиныштым бойышко нангаяш да, тушманым шагал вӱр йоктармаш дене сеҥыше-шамыч воспитатлалтыт.

Я. ЛАПИН.

95

Сай результатым ончыктат

Йошкар-Ола музыкально-театральный училищыште тунемше-шамыч зачет ден экзаменым „хорошо" да „отлично" отметка дене сдатлышаш верч виян кучедалыт.

Музыкальный грамота дене подгруппышто 17 тунемше гыч 5-ын (Еремов, Овченникова да молат) „отличнылан", 9-ын „хорошолан" сдатленыт. Кумышо курсышто тунемше-шамыч Булычев, Муравев, Патрушев русский литература дене „отлично" отметкалан сдатленыт.

Тений училище Марийский государственный театрлан 10 артистым туныктен луктеш. Н. Потапов.

Радиопередвижкын пашаже

Шошо ага жапыште Шернур райкомын виййже дене организоватлыме радиопередвижка 7 ял советысе 25 колхозым обслуживатлен. Радиопередвижкым радиоузелын техникше Курзиков йолташ вуйлатен. Радио колыштмаш дене чылаже 1416 еҥым охватитлыме. И. Иванов.

Государственный пособий

ШЕРНУР. „У Кече" колхозын членже Семенова Г. Г. шым шочшым ончен куштымыжлан тений кокымшо гавалан 2000 теҥге государственный пособийым нале.

Тиде окса дене Семенова йолташ шочшыжлан вургемым наледен.

Иванов.

„ДИНАМО" СТАДИОНЫМ ПОЧМАШ

6-шо июнь. Какшан энгерын шола могырсо тасма гай шарлыше ужар олыкышто 10 шагат жаплан „Комсомольская Правда" лӱмеш кросс тӱҥале. Кроссым „Буревестник" физкультурный обществын физкультурницаже-шамыч 500 метрыш куржмаш дене почыч. Тыште сай результатым Чашина йолташ ончыктыш. Тудо 500 метрым 1 минутат 40 секунд жапыште куржын. „Буревестник" почеш „Медик", „Спартак", „Колос" спортивный общество-шамычлан старт пуалте. 1000 метрыш куржмаште 41 участник гыч сай результатым Комиссаров йолташ („Колос" спортобщество гыч) ончыктен.

Кум тӱжем метрыш куржмаште сай результатым динамовец Силов йолташ ончыктен. Тудын результатше 10 минутат 11,5 секунд.

* * *

„Динамо" стадионым тений кугемдыме, чылажымат сайын ыштыме. Таче тышке калык-шамыч эрдене эрак погынаш тӱҥальныт. 11 шагат жаплан „Динамо" стадион Йошкар-Оласе калык дене темын. Тыште оласе-шамыч таче канып кечым культурно, веселан эртарат. Кум волейбольный площадкыште волейбол дене, теннисный площадкыште теннис дене модыт, танцевальный площадкыште танцоватлат.

Михайлова финишироватла

12 шагат жапыште „Динамо" стадионым почмаш лие. Стройный ряд дене „Динамо", „Медик", „Колос", „Учитель" спортобществысе физкультурвикшамыч шаршудан футбольный полышко лектыч.

Митингым „Динамо" спорт обществын председательже МАССР Внутренний паша Нарком Иванов йолташ почо. Тудо шкенжын кӱчык да ясный речьыштыже участник-шамычым физкультурный движенийым шараш да развиватлаш ӱжӧ.

Стадион почмым шижтарен флагым вӧлталыч. Митинг пытыш. Митинг деч вара курыштылмаш, тӧрштылмаш, гранатым кышкымаш да волейбол дене модмашын показательный выступленийышт тӱҥальыч.

Кастене 7 шагат жапыште „Динамо" ден „Спартак" футбольный команда-шамыч футбол дене модыч. „Динамо" команда футбол дене сай, моштен модмыжо дене „Спартак" командым 4:0 дене сеҥыш.

И. Рожкин.

13-шо ЛОТЕРЕЙ БИЛЕТЫМ НАЛЫТ

Сернурский райисполком пелен первичный осоавиахимовский организацийын членже-шамыч шке коклаште 700 теҥгеаш 13-шо лотерейный билетым шарыш. Тыгак Шернур райфинотделын пашаенже Загайнов 50 теҥгеаш 13-шо лотерей билетым нале.

И. П. Иванов.

* * *

Моркинский педучилищыште туныктышо Гуляев П. С. 80 теҥгеаш осоавиахимовский лотерейный билетым нале, педучилищыште чылаже 750 теҥгеаш билетым шарыме.

А Актаршев.

* * *

Конгавурский неполный средний школын учительже Соколов Н. 20 теҥгеаш лотерей билетым нале. Чылаже школышто 350 теҥгеашым шарыме.

А. Н. Кошкин.

* * *

Кузнецовский неполный средний школышто тунемше (Ново-Тор'яльский район) Г. И. Белкин 400 теҥгеаш осоавиахим 13-шо лотерейный билетым шарен. Эркан-солинский начальный школышто тунемше-шамыч 30 теҥгеаш билетым налыныт да шке ачаштавашт коклаште шареныт.

Веденькин.

* * *

„У вий" колхозышто (Н.-Тор'яльский) район комсомолец-шамыч Глушков А., Яшметов 25 теҥгеаш лотерейный билетым налыч да колхозник-шамыч коклаште 100 теҥгеашым шарыш.

П. Н. Веденькин.

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Данцигский сенатын требованийже

„Илюстрованы курьер подзенны"-н увертарымыже почеш, данцигский сенатын президентше Грейзер Данцигыште польский генеральный комиссарлан письмаштыже польский чиновник-шамычым отзыватлаш требоватлен: советник Перковскийым, инспектор Свидлы да доктор Шиллерым.

Вес письмаште сенат Данцигын восточный границыштыже контроль дене занятый улшо польский таможный инспектор-шамычын пеш шукын улмыштлан, тудын шонымыжо почеш, недовольствыжым выражатла.

Стамбулышто немец-шамычын дебоширствышт

Лондон гыч увертарыме почеш, пытартыш кечылаште немецкий „путешественник-шамыч" Стамбулышто (Турция) икмыняр скандалым ыштеныт. Турецкий проводник-шамычын присутствоватлымышт дене ончен коштшо немецкий „турист-шамыч" група Стамбулышто турецкий правительство ваштареш ятыр грубыйын выпадым ыштеныт.

Ик кафеште немец-шамыч кок еврейлан кафе гыч лектын кая ш нагло предложитленыт. Туштолийше турецкий посетитель-шамыч кынелыныт да „Турция Германия огыл" манын каласеныт. Тылеч вара ваш пижын кредалмаш лийын, тидын годым немец-шамычым кыреныт да уремышке лукты кудалтеныт.

Машинно-тракторный станций-шамычлан лу ий

Лу ий ожно, 1929 ий 5 июньышто СССР Совет Труда и Обороны машинно-тракторный станций-шамычым организоватлыме нерген постановленийым принимайлен.

МТС-шамычым организоватлышаш идея ондакак лектын. 1927 ийыште, украинский совхоз-шамыч об'единенийын инициативыже дене, Одесский районышто Т. Шевченко лӱмеш совхоз пелен лийшыл колхоз-шамычын да бедняк-шамычын мландыштым обрабатыватлаш первый машинно-тракторный станцийым организоватлыме ыле.

Трактор-шамычын чудесный пашаштым ужын, Одесский районысо ятыр хуторласе кресаньык-шамыч тунамак единоличный озанлык олмеш колхоз-шамычым организоватлаш решитлыныт.

Сталин йолташ Сталинградский тракторный завод коллективлан приветствийыштыже возен: „50 тӱжем трактор, кудым те эллан кажне ийын пуэн шогышаш улыда, тиде тошто буржуазный тӱням шалатыше да ялыште у социалистический укладлан корным ыштыше 50 тӱжем снаряд улеш".

Чынак, машинно-тракторный станций-шамыч советский ялыш коллективизироватлымаш историйыште, тошто буржуазный, шемер илышын собственнический устой-шамычым пытарымаште поснак кугу рольым модыч. „Кресаньык-шамыч масса дене совхозлашке, МТС-лашке толеденыт да трактор-шамычын пашаштым онченыт, шкеныштын восторгым выражатленыт да туштак решенийым луктеденыт—„колхозыш пураш" („ВКП(б) историй", 284 стр.).

Кулацкий вредительствылан мучашым ышташ, колхоз-шамычын озанлыкышыштым саемдаш, 1933 ийыште партий машинно-тракторный станций-шамыч пелен да тыгак совхоз-шамыч пелен политический отдел-шамычым организоватлыш.

Политотдел-шамыч кок ий жапыште колхоз-шамычым пеҥгыдемдевыт, нунын враждебный, кулацкий, вредительский элемент-шамыч деч эрыктеныт, у колхозный кадр-шамычым куштевыт, колхозлаште озанлык руководствым сай корныш шогалтеныт, колхозник-шамычын политический уровеньыштым нӧлталыныт.

1938 ийыште колхозный пасулаште 394 тӱжем трактор, 126 тӱжем комбайн пашам ыштеныт. 1930 ийыште, вес семынже пашинно-тракторный станций-шамыч нерген СТО-н постановленийже деч ик ий вараСССР-ыште 158 МТС шотлалтын, а 1938 ийыште нуно 6.350 марте ешаралтыныт. Колхоз-шамычын чыла куралме мландыштын кум чырыкше кызыт МТС-шамычын тракторышт дене обрабатыватлалтыт.

Советский власть ден коммунистический партийын колхозный ялым механизироватлымашым настойчиво, последовательно эртарымыжт колхозный крестьянствын пашажым пеш кугун куштылемдыш, пасу пашан производительностьым лийдыме кӱкшытыш нӧлтале. Примерлан тыгай фактым кондена: Чкаловский областьыште комбайнер изак-шоляк Оськин-шамыч „Сталинец" кок комбайн дене сезоныште 5.238 гам погеныт. Кид ден тиде пашам ышташ, ожнысо ялыште 3.323 еҥ кӱлеш ыле.

Пашам механизироватлымашлан лийын колхозный ялыште кугу количество уто паша вийым социалистический промышленностьлан ойыраш кугу возможность лие.

Партийын XVIII с'ездыште Сталин йолташ, ял озанлык механизаций нерген ойлымаштыже отметитлыш, что „мемнан земледелийым у, тенийсе техника основеш реконструктироватлымаш—уже тӱҥ шотышто завершитлыме".

Кумышо сталинский пятилеткыште адакат 1.500 МТС организоватлалтеш. Шке пашаштышт 10 ий жапыште машинно-тракторный станций государственный организаций-шамыч—кугу успехыш шуыныт. Колхозный ялыште пашам умбакыже механизироватлымаш урожайностьым нӧлталмашлан да колхозник-шамычын зажиточностьышт кушмашлан веле огыл, тыгак колхозник-шамычын сознанийыштыш капиталистический пережиткым пытарашлан, ялыште у социалистический укладым пеҥгыдемдышашлан содействоватлышаш. Кумышо пятилетийыште шогышо задача-шамыч дене справитлалташлан лийын, МТС пашаен-шамыч МТС машинный паркын техникыштыже улшо чыла резервым, мощностьым тӱрснек кучылтшаш улыт.

Н. Васильев.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната №70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—502. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.